

Nr 323.

Av herr **Svensson** i Krokstorp **m. fl.**, om rätt för lärare vid lantmannaskolor att såsom fyllnadstjänstgöring tillgodoräkna sig anställning hos Jordbrukare-Ungdomens Förbund.

Möjligheterna till yrkesutbildning för den, som vill ägna jordbruket och lanthemmet sin framtid, hänför sig till övervägande delen till den statsunderstödda verksamheten vid lantmanna- och lant-hushållsskolor samt den praktiskt-teoretiska fria och frivilliga förberedande yrkesutbildning för vilken JUF är huvudman. I skrivelse av den 7 juni 1953 har Jordbrukare-Ungdomens Förbund hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga sådana åtgärder, att lantmannaskolelärare såsom fyllnadstjänst måtte få tillgodoräkna sig anställning sommartid som ungdomskonsulent hos JUF. Det förekommer nämligen, att lantmannaskolelärare vid skolor med enbart kurs under vinterhalvåret måste vidkännas viss reduktion av lönen enligt vederbörlig löneklass, om sådan lärare icke kan anses bestrida full tjänstgöring.

Fyllnadstjänstgöring får emellertid ske hos annan undervisningsanstalt, lands-ting, skogsvårdsstyrelse, lantbruksnämnd eller hushållningssällskap. Det säger sig självt, och erfarenheten bestyrker detta, att en fyllnadstjänstgöring under sådana omständigheter lätt kan bli av den art att lärarens möjligheter att fort-löpande verka för sin skolas bästa och inom ramen av sin yrkesutövning fördjupa sig i sin uppgift, blir tämligen beskurna under den tid fyllnadstjänsten pågår. Det kan även med skäl anföras, att enklare avvägningssarbeten o. dyl. icke bör utföras med så högt kvalificerad arbetskraft som det här är fråga om. Erfarenheten visar dock att dylikt förekommer.

Bäst synes oss vara om lantmannaskolelärare finge utföra fyllnadstjänst inom den av JUF bedrivna statsunderstödda fria och frivilliga förberedande yrkes-utbildningen för lantungdom. Betydelsen av denna verksamhet har från olika håll så starkt vitsordats, att vi inte finner skäl att närmare ingå härpå. Än värdefullare bör den dock kunna bli om den organisation som är huvudman för verksamheten får möjlighet att som ungdomskonsulenter anlita nämnda lärare. För skolornas del skulle ett dylikt arrangemang innebära en förstärkt kontakt med jordbrukarhem och sådan ungdom, som skolorna är till för att utbilda. Rekryteringen till skolorna, som tidvis tett sig mycket bekymmersam, skulle också underlättas.

Sveriges agronom- och lantbrukslärareförbund har i detta ärende anfört följande hos lantbruksstyrelsen: "Enligt förbundets uppfattning ligger den av Jordbrukare-Ungdomens Förbund gjorda framställan i linje med lantmannaskolornas intressen. Den närmare kontakt med såväl ungdomen som bygden, som en dylik verksamhet skulle föra med sig, torde komma att bli av väsentlig betydelse för elevrekryteringen till skolorna. Lantmannaskolelärarnas deltagande inom lantungdomsverksamheten skulle dessutom komma att bidra till en höjning av de blivande lantmannaskoleelevernas förkunskaper, som för den kommande yrkesutbildningen vid skolan torde bli av stort värde. Vidare synes de ökade möjligheterna till fyllnadstjänstgöring, som härigenom erbjuder sig, vara av icke oväsentlig betydelse". Med stöd av vad man sålunda anfört yrkade Sveriges agronom- och lantbrukslärareförbund bifall till JUF:s framställning.

Enligt vårt förmenande synes detta ingalunda föregripa ett särskilt ställningstagande till JUF:s framtida arbetsuppgifter. Innevarande års riksdag kommer att föreläggas en proposition i denna fråga, och denna väntade proposition torde ha åsyftats i lantbruksstyrelsens uttalande, att statsmakterna ännu icke slutgiltigt tagit ställning till frågan om organisationen av den frivilliga förberedande yrkesutbildningen för lantungdom. Lantbruksstyrelsen har nämligen i sitt yttrande över JUF:s ansökan om statsbidrag till förbundets verksamhet kalenderåret 1954 sedermera uttalat, att lantmannaskolelärare bör få utföra fyllnadstjänst vid de lokala organ, s. k. klubb nämnder, som lantbruksstyrelsen föreslår tillskapade enligt av styrelsen framfört förslag. Därmed torde även lantbruksstyrelsen ha anslutit sig till att lantmannaskolelärare skall kunna fyllnadstjänstgöra i en verksamhet av det slag JUF bedriver utan att sådan lärare för den skull skall kunna anlitas först efter medverkan från annan undervisningsanstalt, landsting, skogsvårdsstyrelse, lantbruksnämnd eller hushållningssällskap. Vi anser oss vidare kunna förutsätta att därest i en framtid en viss omorganisation skulle ske i fråga om den verksamhet, för vilken JUF är huvudman, det då icke skulle vara till förfång för någon om det redan dessförinnan kommit att stå klart, att lantmannaskolelärare har rätt att utföra fyllnadstjänst även hos den organisation, som av statsmakterna åtnjuter bidrag till fri och frivillig förberedande yrkesutbildning bland lantungdom. När nu den organisation, som representerar lantmannaskolelärarna ansett sig böra instämma i JUF:s framställning och därtill ett bifall till denna icke med fog kan sägas böra ytterligare anstå, synes det oss angeläget att sådana åtgärder vidtages som ger möjlighet för lantmannaskolelärare att såsom fyllnadstjänst tillgodoräkna sig anställning inom Jordbrukare-Ungdomens Förbund.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga sådana åtgärder, att lantmannaskolelärare må få rätt att såsom fyllnadstjänstgöring tillgodoräkna sig anställning hos Jordbrukare-Ungdomens Förbund i detta förbunds egenskap av huvudman för den med

bidrag av statsmedel bedrivna fria och frivilliga yrkesutbildningen för lantungdom.

Stockholm i januari 1954.

Sven Svensson
i Krokstorp.

Sigfr. Nordkvist.

Rolf Eliasson.

Jöns Nilsson
i Bästekille.

Thorvald Ekdahl.

Ernst V. Staxäng.

Einar Hægglom.

Erik Magnusson.
